

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Л.Г. Бойко

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ВВЕДЕННЯ У СПЕЦІАЛЬНІСТЬ”

(для студентів 1 курсу заочної форми навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр,
галузі знань 0305 - „Економіка і підприємництво”,
напрямку підготовки 6.030504 - „Економіка підприємства”,
6.030509 - „Облік і аудит”)

Харків - ХНАМГ - 2009

Програма навчальної дисципліни та Робоча програма навчальної дисципліни “Введення у спеціальність” для студентів 1 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, галузі знань 0305 - „Економіка і підприємництво”, напряму підготовки 6.030504 - „Економіка підприємства”, 6.030509 - „Облік і аудит” / Укл.: Л.Г. Бойко - Харків: ХНАМГ, 2009. - с. 22.

Укладач: Л.Г.Бойко

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу і узгоджена з орієнтовною структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Рекомендована для студентів економічних спеціальностей.

Рецензент: зав. кафедри Економіки підприємств міського господарства Харківської національної академії міського господарства, доктор економічних наук А.Є. Ачкасов

Затверджена на засіданні кафедри ЕПМГ (протокол №1 від. 02.09.2009 р.)

ЗМІСТ

Стор

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	10
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	10
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента.....	13
2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента.....	16
2.5. Критерії оцінювання знань.....	20
2.6. Інформаційно-методичне забезпечення.....	21

ВСТУП

Теоретична економіка є методологічним фундаментом цілого комплексу наук: галузевих (економіка торгової справи, промисловості, транспорту, будівництва); функціональних (менеджмент, фінанси, кредит, маркетинг, прогнозування); міжгалузевих (економічна географія, демографія, статистика).

Теоретична економіка - одна із суспільних наук поряд з історією, філософією, правом. Вона покликана розкрити одну частину соціальних явищ у життєдіяльності людини, наука права, наука моральності, і являє собою сукупність усіх теоретичних, соціальних і історичних наук. Тому неправильно вимагати перевірки положень теоретичної економіки на фактах дійсності.

Теоретична економіка враховує знання, досягнуті конкретними економічними науками, а також соціологією, психологією, історією й іншими науками, без обліку яких отримані теоретичною економікою висновки можуть виявитися помилковими.

Це і обумовлює актуальність вивчення дисципліни “Введення у спеціальність”.

Дисципліна “Введення у спеціальність” є дисципліною за вибором студента за напрямом підготовки 6.030504 - „Економіка підприємства”, галузі знань 0305 - „Економіка і підприємництво”

Приєднання України до Болонського процесу передбачає впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), яка є українським варіантом ECTS. Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

СВО ХНАМГ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра за напрямом підготовки 6.030504 - „Економіка підприємства”, 6.030509 - „Облік і аудит”, галузі знань 0305 – „Економіка і підприємництво”, 2006 р.;

Навчальний план підготовки бакалавра за напрямом підготовки 6.030504 - „Економіка підприємства”, 6.030509 - „Облік і аудит”, галузі знань 0305 – „Економіка і підприємництво”, 2006 р.;

Програма ухвалена кафедрою „Економіки підприємств міського господарства” (протокол №1 від 02.09.2009р.) та Вченою радою факультету „Післядипломної освіти та заочного навчання” (протокол №1 від 04.09. 2009р.)

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни є набуття майбутніми фахівцями глибоких економічних знань, формування у них нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам, формування навичок аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю. Основним завданням вивчення курсу „Введення у спеціальність” є пізнання теоретичної економіки як науки, розкриття основного змісту сучасних шкіл економічної теорії; аналіз закономірностей розвитку ринкової економіки як основи функціонування різних сучасних господарських систем; характеристика основних рис та особливостей розвитку перехідних економік; розкриття закономірностей суспільного відтворення, економічного зростання та циклічних коливань в економіці; сучасні процеси глобалізації світогосподарських зв'язків та шляхи вирішення загально цивілізаційних проблем людства.

1.1.2. Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення дисципліни є основоположні економічні категорії, економічні закони та принципи функціонування економічних систем, економічні відносини, господарчі механізми та дії людей, спрямовані на ефективне господарювання в умовах обмежених економічних і природних ресурсів, особливості ринкових перетворень економіки України, сучасні процеси глобалізації економічного життя людства.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на яку безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
	Основи економічної теорії Макроекономіка Мікроекономіка Економіка підприємства Фінанси підприємств

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни (відповідно до стандартів ОПП)

Модуль1. ВВЕДЕННЯ СПЕЦІАЛЬНІСТЬ (2/72)

Змістовий модуль (ЗМ) 1.1.

Економічні процеси та економічні відносини (1/36)

1. Теоретична економіка - основа економічної політики підприємства.

- 1.1. Предмет, мети і задачі теоретичної економіки
- 1.2. Взаємозв'язок теоретичної економіки з іншими науками й економічною політикою
- 1.3. Методологія теоретичної економіки

2. Економіка як наука та господарча система

- 2.1. Економіка: господарство, наука та відносини між людьми
- 2.2. Макро- та мікроекономіка. Економічні показники.
- 2.3. Економічні ресурси та фактори. Економічний продукт.
- 2.4. Економічні закономірності.

3. Основні компоненти економічних процесів

- 3.1. Труд та трудові відносини.
- 3.2. Виробництво та споживання
- 3.3. Обертання товарів. Торгівля. Маркетинг.

Змістовний модуль (ЗМ) 1.2.

Сутність і основні принципи ринкової економіки (1 / 36)

1. Ринкова економіка та її фінансові механізми.

- 1.1.Ринкова система господарювання. Роль держави в ринковій економіці.
- 1.2. Гроші та грошове обертання.
- 1.3. Кредитна система та банки.
- 1.4. Фінанси та фінансова система.

2. Економіка підприємств та підприємницька діяльність.

- 2.1. Поняття „підприємство”, його мета, функції та основні ознаки
- 2.2. Кластери як особлива форма організації підприємства
- 2.3. Управління підприємством. Менеджмент.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень Проникати в сутність комерційної діяльності, свідомо використовувати наукові знання та нормативну документацію в професійній діяльності. Орієнтуватись у проблемах економічного розвитку підприємств, ефективно використовувати обчислювальну техніку	Виробнича, соціально-виробнича	Виконавська
Алгоритмічний рівень Захищати інтереси підприємства, поєднувати суспільні, колективні та індивідуальні інтереси, вести комерційну діяльність підприємства на високому рівні ефективності	Виробнича	Організаційна, аналітична
Евристичний рівень Ураховувати соціальні аспекти впливу рішень, що прийма- ються, на співробітників, споживачів, а також місцевої спільноти. Користуватись досвідом розвинутих країн в області комерційної діяльності	Соціально- виробнича	Управлінська, організаційна

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Економічна теорія: політекономія / За ред. В.Д. Базилевича - К.: Знання-Прес, 2003.-581 с.
2. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник / Г.Н.Климко та ін. - К.: Знання-Прес, 2002. -615 с.
3. Перехідна економіка: Підручник /За ред. В.М.Гейця. - К.: Вища школа, 2003. - 591 с.
4. Політична економія: Навч. посібник / За ред. К.Т. Кривенка. -К.:КНЕУ, 2005.-508 с.
5. Економіка підприємства: Підручник - у 2 т./ За ред. С.Ф. Покропивного - К. 2005

6. Чумаченко Н.Г., Заботина Р.И. - Теория управленческих решений: Учеб. Пособие для вузов. - К.: Вища шк., 1981, 329 с.
7. Шишкин А.К., Микрюков В.А. Учет, анализ, аудит на предприятии. - М: ЮНИТИ-ДАНА, 2005, 652 с.
8. Экономика предприятия: Учебник для вузов/Под ред. Проф. В.Я.Горфинкеля. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 718 с.
9. Герчикова И. Н. Менеджмент: Учебник. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. – 501 с.
10. Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник.- К.: Атіка, 2006, 525 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни ВВЕДЕННЯ В СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

Ціль вивчення: придбання майбутніми фахівцями глибоких економічних знань по основах теоретичної економіки; формування в них нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам; формування навичок аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, зв'язаних з комерційною діяльністю в їхній майбутній практичній роботі.

Предмет дисципліни: основні економічні категорії, економічні закони і принципи функціонування економічних систем, економічні відносини, господарські механізми і дії людей, спрямовані на ефективне ведення комерційної діяльності, особливості ринкових перетворень економіки України, сучасні процеси економічного життя людства

Змістовні модулі: теоретична економіка - основа економічної політики підприємства. Взаємозв'язок теоретичної економіки з іншими науками й економічною політикою. Економіка як наука і господарська система. Економічні показники. Економічні ресурси і фактори. Економічний продукт. Економічні закономірності. Сутність і основні принципи ринкової економіки. Ринкова економіка і її фінансові механізми. Роль держави в ринковій економіці. Гроші і грошовий обіг. Кредитна система і банки. Фінанси і фінансова система. Економіка підприємств і підприємницька діяльність. Кластери як особлива форма організації підприємства. Керування підприємством.

Annotation of the educational discipline program

The purpose: the future specialists deep knowledge obtaining and forming their economic way of thoughts which is market relationships adequate; forming their skills of real economic processes analyzing and well-grounded decisions of economic problems finding.

The subject matter: the fundamental economic categories, economic laws and principles of economic systems functioning; economic relationships, economic

mechanisms and people's activities which is effective management in the limited economic and natural resources oriented; distinctive features of market transformation of Ukrainian economy; the modern global processes in economic life of mankind.

Content module: the general basis of social-economic development of the society; theoretic basis of market economy, transitional economy; economic theory and economic policy of the state, mechanism of the world economy development.

Аннотация программы учебной дисциплины ВВЕДЕНИЕ В СПЕЦИАЛЬНОСТЬ

Цель изучения: приобретение будущими специалистами глубоких экономических знаний по основам теоретической экономики; формирование у них нового экономического мышления, адекватного рыночным отношениям; формирование навыков анализировать реальные экономические процессы и принимать обоснованные решения по поводу экономических проблем, связанных с коммерческой деятельностью в их будущей практической работе.

Предмет дисциплины: основополагающие экономические категории, экономические законы и принципы функционирования экономических систем, экономические отношения, хозяйственные механизмы и действия людей, направленные на эффективное ведение коммерческой деятельности, особенности рыночных преобразований экономики Украины, современные процессы экономической жизни человечества.

Содержательные модули: теоретическая экономика - основа экономической политики предприятия. Взаимосвязь теоретической экономики с другими науками и экономической политикой. Экономические показатели. Экономические ресурсы и факторы. Экономический продукт. Экономические закономерности. Основные компоненты экономических процессов. Рыночная экономика и ее финансовые механизмы. Роль государства в рыночной экономике. Деньги и денежное обращение. Кредитная система и банки. Финансы и финансовая система. Экономика предприятий и предпринимательская деятельность. Кластеры как особая форма организации предприятия. Управление предприятием.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни „Введення у спеціальність” за робочими навчальними планами заочної форми навчання

Призначення: підготовка бакалаврів	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідно ECTS - 1 Модуль1- в 2-х змістовних модулях. Загальна кількість годин – 72 год.	Галузь знань 0305 - „Економіка підприємництва”, за напрямом підготовки 6.030504 - „Економіка підприємств”, 6.030509 – „Облік і аудит”. Освітньо-кваліфікаційний рівень – <i>бакалавр</i>	Дисципліна відбіркова. Курс 1-й, семестр – 1. Аудиторні заняття: 8 год. Лекції - 8 год. Самостійна робота – 64 год, у тому числі підготовка контрольної роботи – 15 год. Від підсумкового контролю - <i>залік</i>
Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 11% до 89%		

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення лекційних аудиторних занять, на яких розглядають найбільш складніші теоретичні та практичні питання, проводиться вивчення розрахункових методик. Велике значення у процесі вивчення й закріплення матеріалу має самостійна робота студентів. Наведені види занять розроблені відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни „Введення у спеціальність” студенти повинні ознайомитися з програмою дисципліни, та структурою, методами й формами навчання, способами й видами контролю та оцінювання знань.

Тематичний план дисципліни „Введення у спеціальність” складається з двох змістових модулів, кожен з яких, поєднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує декілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекції та самостійна робота студента. Основним завданням самостійної роботи студентів є закріплення основної та отримання додаткової інформації для більш поглибленого вивчення дисципліни.

Зміст дисципліни розкривається у темах:

Змістовий модуль 1. Економічні процеси та економічні відносини

Тема.1. Теоретична економіка - основа економічної політики підприємства.

1.1. Предмет, мета і задачі дослідження теоретичної економіки.
Характеристика виробничих відносин. Виробничі відносини є необхідною стороною суспільного виробництва. Економікс - це наука про повсякденне ділове життя і діяльність людей. Теоретична економіка є методологічним фундаментом цілого комплексу наук: галузевих (економіка торгової справи, промисловості, транспорту, будівництва); функціональних (менеджмент, фінанси, кредит, маркетинг, прогнозування); міжгалузевих (економічна географія, демографія, статистика).

1.2. Взаємозв'язок теоретичної економіки з іншими науками й економічною політикою.

Практична значимість теоретичної економіки. Теоретична економіка повинна лежати в основі економічної політики, а через неї пронизувати область господарської практики. Теоретична основа розвитку економіки підприємства. Економічна політика – як система заходів держави в області суспільного виробництва, розподілу, обміну і споживання благ.

1.3. Методологія теоретичної економіки.

Основні підходи у методології теоретичної економіки: суб'єктивний (з позиції суб'єктивного ідеалізму); неопозитивно-емпірический (з позиції неопозитивистського емпіризму і скептицизму); раціоналістичний; діалектико-матеріалістичний. Економічні процеси в суспільстві. Метод наукової абстракції. Аналіз і синтез, індукція і дедукція, історичний і логічний, економіко-математичне моделювання й інші. Історичний та логічний методи. Якісна та кількісна визначеність економічних процесів та явищ. Економічна модель як формалізований опис економічного процесу, явища. Економічний експеримент.

Тема 2. Економіка як наука та господарча система

2.1. Економіка: господарство, наука та відносини між людьми

Економіка - це господарство, наука про господарство і господарювання і відносини між людьми в процесі господарювання. Предмет економіки як самостійної області знань. Повне, комплексне визначення економічної науки як науки, що вивчає діяльність, зв'язану з виробництвом, розподілом, обміном і споживанням товарів і послуг.

2.2. Макро- та мікроекономіка. Економічні показники.

Мікроекономічний підхід економіста-дослідника. Показники мікроекономіки. Макроекономічний підхід до вивчення економіки. Категорії та показники макроекономіки. Економічні показники та їх структура. Кількісні та

якісні економічні показники. Показники росту й приросту. Розрахунково-аналітичні показники.

2.3. Економічні ресурси та фактори. Економічний продукт.

Економічні ресурси. Відтворені і невідтворені економічні ресурси. Тріада факторів виробництва: земля, праця, капітал. Економічний продукт. Економічний зміст робіт та послуг.

2.4. Економічні закономірності.

Закон узвищення потреб. Принцип обмеженості ресурсів. Границя виробничих можливостей і закон зростання вменених витрат. Закон убутної прибутковості (віддачі). Закони попиту та пропозиції.

Тема 3. Основні компоненти економічних процесів

3.1. Труд та трудові відносини.

Ринок праці, як найбільш складний елемент ринкової економіки. Переплетення інтересів працівника і роботодавця при найманні і звільненні. Ринок праці, як система соціально-економічних відносин між власниками робочої сили і власниками засобів виробництва, її функціонування і відтворення, а також розподіли і перерозподіли. Продуктивність праці.

3.2. Виробництво та споживання.

Структура виробництва та його види. Масове, серійне, індивідуальне та концентрація виробництва.

3.3. Обертання товарів. Торгівля. Маркетинг.

Специфіка товарно-грошового звертання, визначення поняття „грошовий обіг”. Торгівля – як основа сфери звертання. Розподіл торгових операцій. Характеристика зовнішньої та внутрішньої торгівлі. Характеристика та склад витрат звертання. Маркетинг - як сучасний інструмент звертання товарів. Характеристика маркетингової діяльності.

Змістовний МОДУЛЬ 2. Сутність і основні принципи ринкової економіки

Тема 1. Ринкова економіка та її фінансові механізми.

1.1. Ринкова система господарювання. Роль держави в ринковій економіці.

Головний принцип ринкової економіки, принцип загальності ринку, основні елементи ринку і ринкових відносин. Сутність принципу загальності. Вільне ціноутворення. Механізм ринкових цін. Саморегулювання господарської діяльності. Принцип договірних відносин. Економічна відповідальність. Конкуренція. Монополізація економіки.

1.2. Гроші та грошове обертання.

Первинна й основна функція грошей. Функція грошей як одиниці рахунка. Основні умови ефективного здійснення товарообмінних операцій. Міра вартості товару. Основа формування цін.

1.3. Кредитна система та банки.

Сутність кредитних відносин. Два полюси фінансових відносин. Характеристика кредитних відносин. Сутність позичкового капіталу, основні джерела позичкового капіталу, кредит як економічна категорія. Форми кредиту. Класифікація видів кредиту. Основні принципи кредитування. Банківська система.

1.4. Фінанси та фінансова система.

Сутність фінансів. Фінансові фонди, матеріальна основа фінансів, взаємозв'язок між фінансами і кредитом. Основні функції фінансів. Суб'єкти фінансової системи

Тема 2. Економіка підприємств та підприємницька діяльність.

1.1. Поняття „підприємство”, його мета, функції та основні ознаки.

Підприємство - як економічно самостійна одиниця виробничої сфери народного господарства. Мета функціонування підприємства на ринку. Виробничо-технологічні функції підприємства. Основний законодавчий акт який регулює діяльність підприємства.

1.2. Кластери як особлива форма організації підприємства

Характеристика поняття „кластер”, основні складові кластера, класифікація кластерів, територіальний поділ праці, галузева належність членів кластера, структура кластера.

1.3. Управління підприємством. Менеджмент.

Організація та менеджмент. Позиція керування усередині організації. Менеджмент і зовнішнє оточення організації. Процес здійснення керування організацією. Теоретичний погляд на природу, сутність і розвиток керування.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Сем.,Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1	2,0/72	8	-	-	64
ЗМ1.1.	1,0/36	4	-	-	32
ЗМ1.2.	1,0/36	4	-	-	32

Таблиця 2.1 - Лекційний курс (заочне навчання)

Зміст ЗМ 1.1. Економічні процеси та економічні відносини	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура) 6.030504, 6.030509
	4
1. Теоретична економіка - основа економічної політики підприємства.	1,5
1.1. Предмет, мети і задачі теоретичної економіки.	0,5
1.2. Взаємозв'язок теоретичної економіки з іншими науками й економічною політикою.	0,5
1.3. Методологія теоретичної економіки.	0,5
2. Економіка як наука та господарча система	1,5
2.1. Економіка: господарство, наука та відносини між людьми.	0,5
2.2. Макро- та мікроекономіка. Економічні показники.	0,5
2.3. Економічні ресурси та фактори. Економічний продукт.	
2.4. Економічні закономірності.	0,5
3. Основні компоненти економічних процесів	1,0
3.1. Труд та трудові відносини.	0,5
3.2. Виробництво та споживання	
3.3. Обертання товарів. Торгівля. Маркетинг.	0,5
ЗМ 1.2. Сутність і основні принципи ринкової економіки	4
1. Ринкова економіка та її фінансові механізми.	2,5
1.1.Ринкова система господарювання. Роль держави в ринковій економіці.	0,5
1.2. Гроші та грошове обертання.	0,5
1.3. Кредитна система та банки.	0,5
1.4. Фінанси та фінансова система.	1,0
2.Економіка підприємств та підприємницька діяльність.	1,5
2.1. Поняття „підприємство”, його мета, функції та основні ознаки	0,5
2.2. Кластери як особлива форма організації підприємства	0,5
2.3. Управління підприємством. Менеджмент.	0,5
РАЗОМ	8

Таблиця 2.2 - Самостійна навчальна робота студента
(форми самостійної роботи, обсяг у годинах)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура) 6.030504, 6.030509
ЗМ 1.1. Економічні процеси та економічні відносини	29
1. Теоретична економіка - основа економічної політики підприємства.	9
1.1. Предмет, мети і задачі теоретичної економіки.	3
1.2. Взаємозв'язок теоретичної економіки з іншими науками й економічною політикою.	3
1.3. Методологія теоретичної економіки.	3
2. Економіка як наука та господарча система	10
2.1. Економіка: господарство, наука та відносини між людьми.	2
2.2. Макро- та мікроекономіка. Економічні показники.	3
2.3. Економічні ресурси та фактори. Економічний продукт.	2
2.4. Економічні закономірності.	3
3. Основні компоненти економічних процесів	10
3.1. Труд та трудові відносини.	3
3.2. Виробництво та споживання	2
3.3. Обертання товарів. Торгівля. Маркетинг.	5
ЗМ 1.2. Сутність і основні принципи ринкової економіки	35
1. Ринкова економіка та її фінансові механізми.	13
1.1. Ринкова система господарювання. Роль держави в ринковій економіці.	3
1.2. Гроші та грошове обертання.	3
1.3. Кредитна система та банки.	3
1.4. Фінанси та фінансова система.	4
2. Економіка підприємств та підприємницька діяльність.	22
2.1. Поняття „підприємство”, його мета, функції та основні ознаки	2
2.2. Кластери як особлива форма організації підприємства	2
2.3. Управління підприємством. Менеджмент.	3
Виконання контрольної роботи	15
Разом	64

2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента

Самостійна навчальна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних знань з курсу „Введення у спеціальність”.

Таблиця 2.4 – Розподіл часу самостійної навчальної роботи студентів

Форми самостійної роботи	Кількість годин
	6.030504, 6.030509
Вивчення теоретичних питань та підготовка до поточного та підсумкового контролю	64

Контрольні запитання для самостійної роботи:

Змістовний модуль 1.1. Економічні процеси та економічні відносини

1. Теоретична економіка – основа економічної політики підприємства

1. Розкрийте роль теоретичної економіки в системі економічних наук.
2. Що вивчає теоретична економіка? Назвіть її об'єкт, предмет і основну цільову функцію.
3. Дайте характеристику сутності економічних законів.
4. Які загальнонаукові методи використовує теоретична економіка?
5. Перелічіть основні спеціальні методи економічної теорії.
6. Яка роль методу наукової абстракції в пізнанні соціально-економічних процесів?
7. У чому полягає сутність методу поєднання логічного та історичного підходів?
8. Яке значення мають кількісні, зокрема статистичні методи?
9. Дайте визначення місця математики у вивченні економічних процесів.

2. Економіка як наука та господарча система

1. Як виникають потреби? Породжуються вони виробничою діяльністю чи їх формує людина?
2. Наведіть приклади застосування вивчення потреб.
3. Покажіть взаємозв'язок економічних і соціальних потреб.
4. Визначте основні напрями впливу потреб на виробництво.
5. Чому виникає потреба поєднання (узгодження) економічних інтересів?
6. Розкрийте особливості реалізації інтересів у ринковій та командно-адміністративній економіці. Який механізм реалізації та поєднання інтересів

найбільш ефективний?

7.Що таке економічна система? Які ланки вона має?

8.Розкрийте структуру соціально-економічних відносин.

9. Які основні рівні економічної системи? На чому ґрунтується механізм їхнього взаємозв'язку?

3. Основні компоненти економічних процесів

1. Які основні типи суспільного господарювання?

2. Що таке товарне виробництво?

3. Які умови і причини існування товарного виробництва?

4. Охарактеризуйте поняття "товар".

5. Що таке "споживна вартість" і "вартість" товару? Чим вони відрізняються і який їх внутрішній взаємозв'язок?

6. Як впливають на величину вартості товару продуктивність та інтенсивність праці?

7. Охарактеризуйте основні теорії вартості.

8. Розкрийте сутність ринкової інфраструктури та її соціальну роль.

9. У чому полягають переваги і недоліки монопольної організації ринку порівняно з організацією типу досконалої конкуренції?

10. З якими економічними процесами пов'язане формування олігополістичної структури ринку?

11. Яке значення має конкуренція у розвитку сучасного ринкового господарства?

12. Охарактеризуйте роль держави в регулюванні ринкових конкурентних відносин.

Змістовий модуль 1.2. Сутність і основні принципи ринкової економіки

1. Ринкова економіка та її фінансові механізми

1.Чим визначається господарська діяльність та чим вона відрізняється від будь-якої іншої діяльності людського суспільства чи людини?

2. Який рівень господарювання економічна наука визнає мікроекономічним?

3. Як ринковий попит пов'язаний з суспільними потребами?

4. Розкрийте характер взаємозв'язку ринкової пропозиції та суспільного виробництва.

5. Яке значення має співвідношення ринкового попиту і ринкової пропозиції для формування мікро-і макроекономічних пропорцій?

6. Чим визначаються різні якісні стани кон'юнктури ринку, і як вони змінюються?

7. Яка роль ціни рівноваги у формуванні економічних зв'язків виробника (продавця) і споживача (покупця)?

8. Перелічіть види та призначення цін, що використовують на

ринку.

9. Дайте визначення категорії „витрати виробництва”.

10. Які об'єктивні причини зумовлюють формування витрат виробництва?

11. Які умови необхідні для зростання капіталу?

12. У чому полягає різниця в поділі капіталу на постійний та змінний і основний та оборотний ?

13. Які особливості підприємницької діяльності у грошово-кредитній сфері?

2. Гроші та грошове обертання

1. Що таке суспільне відтворення і які його основні види?

2. Що спільного і в чому відмінності понять „розширене відтворення” та „економічне зростання”?

3. Які основні типи економічного зростання?

4. Визначте сутність, функції та принципи функціонування ринку робочої сили. Назвіть основні її елементи.

5. Які фактори визначають динаміку пропозиції та попиту на робочу силу?

6. У чому полягає особливість формування та функціонування ринку робочої сили в Україні?

3. Кредитна система та банки

1. Які основні напрями кредитно-грошової політики?

2. Обґрунтуйте основні методи регулювання кредиту та грошової маси.

3. Дайте визначення кредитної системи.

4. Які основні форми кредиту?

5. У чому полягає взаємозв'язок комерційного і банківського кредитів?

6. Назвіть джерела формування кредитних ресурсів.

7. Які функції кредиту і яка його роль у розвитку економіки?

8. Які функції центрального банку? Які роль і функції комерційних банків?

4. Фінанси та фінансова система

1. Дайте визначення економічної категорії "фінанси".

2. Назвіть складові елементи фінансової системи.

3. Чому державні фінанси є головною ланкою фінансової системи?

4. Які грошові фонди формуються в процесі діяльності суб'єктів господарювання)

5. Чи можна визначати фінансові потреби областей, виходячи з фактичного рівня витрат?

6. Покажіть різницю між фінансами й грошовим обігом.

7. Які особливості електронної системи грошового обігу?

Тема 2. Економіка підприємства та підприємницька діяльність

1. Поняття „підприємство”, його мета, функції та основні ознаки.

1. Розкрийте економічну сутність підприємства.
2. Як створюються умови для утвердження ринкової моделі діяльності підприємства?
3. Що розуміють під рівнем господарювання і якими показниками його визначають?
4. У чому полягає сутність кон'юнктурного циклу індивідуального відтворення підприємств?
5. Які особливості малого бізнесу і в чому його перевага й вади перед іншими формами господарювання?
6. У чому полягає різниця в поділі капіталу на постійний та змінний і основний та оборотний?
7. Як функціонує капітал у сфері торгівлі?
8. Які особливості підприємницької діяльності у грошово кредитній сфері?

2. Кластери як особлива форма організації підприємства

1. Дайте визначення поняття „кластер”.
2. Визначте їх характеристику, основні складові та класифікацію.
3. Що таке територіальний поділ праці та галузева належність членів кластера.

3. Управління підприємством. Менеджмент.

1. Які форми об'єднань господарської діяльності підприємств досліджує сучасна економічна наука?
2. Що таке індивідуальне відтворення?
3. Якої форми набуває індивідуальне відтворення в умовах ринкової економіки?
4. Що таке маркетинг підприємства та які його функції?
5. Охарактеризуйте необхідність і можливості розвитку маркетингової діяльності в Україні.
6. Перелічіть складові економічного середовища діяльності підприємства в умовах ринкового господарювання.
7. Що таке менеджмент підприємства?
8. Які рівні управління характерні для підприємства?
9. Які основні функції менеджменту?
10. Розкрийте сутність поняття „рішення” в управлінні підприємством.

2.5. Критерії оцінювання знань

Контроль рівня знань студентів

Складовою частиною навчального процесу є контроль рівня знань студентів. Контроль дає можливість оцінювати знання й уміння, які отримані студентами в процесі навчання. Контроль знань та вмінь студента відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців.

Під час вивчення дисципліни „Введення у спеціальність” застосовується підсумковий контроль знань, якій дає можливість забезпечити об'єктивне оцінювання рівня знань студента.

Форма підсумкового контролю

Знання студентів заочної форми навчання за курсом „Введення у спеціальність” оцінюються у формі письмового семестрового заліку, з урахуванням правильності виконаної контрольної роботи й успішної роботи під час практичних занять.

Умови і порядок прийняття заліку.

Структура письмового семестрового заліку складається з відповіді на два програмних питання.

Структура контрольної роботи складається з реферату, в якому необхідно дати відповідь на два контрольних питання по курсу „Введення у спеціальність”. Контрольна робота вважається виконаною за умови повної відповіді на поставлені в контрольній роботі питання.

Проведення заліку передбачає оцінку знань студентів по двубальної системі: "Зараховане" чи "Незараховано". До заліку допускаються студенти, що виконали контрольну роботу.

Оцінка "Зараховане" ставиться в тому випадку, якщо студент виконав контрольну роботу, у повному обсязі освоїв навчальний матеріал, відповідає на поставлені питання, уміє використовувати практичні задачі, але допускає незначні помилки у визначенні термінології, категорій, у розрахунках при рішенні практичних задач.

Оцінка "Незараховане" ставиться в тому випадку, якщо контрольна робота виконана з помилками, студент освоїв навчальний матеріал не в повному обсязі, чи не засвоїв зовсім, допускає принципові помилки у відповідях на питання і грубі помилки в розрахунках.

2.6. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Економічна теорія: політекономія / За ред. В.Д. Базилевича - К.: Знання-Прес, 2003.-581 с.	1.1,1.2, 1.3.
2. Основи економічної теорії: Підручник / За ред. А.А. Чухна. - К.: Вища школа, 2001.	1.1,1.2,1.3.
3. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник / Г.Н.Климко та ін. - К.: Знання-Прес, 2002. -615 с.	1.1, 1.2, 1.3.
4. Перехідна економіка: Підручник / За ред. В.М.Гейця. - К.: Вища школа, 2003. - 591 с.	1.1,1.2, 1.3.
5. Політична економія: Навч. посібник / За ред. К.Т. Кривенка. - К.: КНЕУ, 2005.-508 с.	1.1,1.2,1.3.
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
1. Конституція (Основний Закон) України. -К., 2005.	1.1, 1.2,1.3.
2. Цифровий репозиторій ХНАМГ: http://eprints.ksame.kharkov.ua .	1.1,1.2,1.3.
3. WWW. ME.GOV.UA	1.1,1.2,1.3.
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
1. Методичні вказівки до організації самостійної роботи з вивчення дисципліни "Введення у спеціальність" (для студентів 3 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр галузі знань 0305 - „Економіка і підприємництво”, напряму підготовки 6.030504 - „Економіка підприємства”, 6.030509 - „Облік і аудит” /Укл. Бойко Л.Г. - Харків: ХНАМГ, 2010. - 39 с.	1.1, 1.2, 1.3.

Навчальне видання

Програма навчальної дисципліни та Робоча програма навчальної дисципліни
“Введення у спеціальність” для студентів 1 курсу заочної форми навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, галузі знань 0305 - „Економіка і
підприємництво”, напряму підготовки 6.030504 - „Економіка підприємства”,
6.030509 - „Облік і аудит”

Укладач: Лариса Георгіївна Бойко

План 2009, поз. 788 Р

Підп. до друку 30.11.2009	Формат 60x84 1/16	Папір офісний
Друк на ризографі.	Умовн.-друк. арк. 1,0	Обл.-вид. арк. 1,3
Замовл № 5625	Тираж 15 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ
61002, Харків, вул. Революції, 12